

Vážené dámy, vážení pánové,

je mým potěšením mít příležitost informovat Vás zde o současné situaci v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie v České republice.

Cílem této mé přednášky je seznámit Vás jednak z celkovým stavem a budoucností podnikatelského prostředí pro alternativní zdroje energie v České republice, v závěru bych rád uvedl několik pozitivních příkladů ze současné praxe využívání těchto zdrojů u nás. Rád bych také zmínil, že názory v této mé přednášce vycházejí z pohledu SEVEN, Střediska pro efektivní využívání energie, nezávislého subjektu, jehož cílem je podpora podnikání v úsporách energie a ve využívání alternativních zdrojů energie.

Jak zde zaznělo již v úvodních vystoupeních, obnovitelné nebo lépe alternativní energetické zdroje představují příležitost, jak při zachování všeho důležitého v našem životním prostředí udržet rozvoj společnosti v mezích, přijatelných pro jednotlivce i organizace.

Česká republika prošla za jedenáct let své svobodné existence složitým vývojem. Proto i energetická politika i podnikatelské prostředí mají za sebou dobu turbulentních změn a mnohých zvratů. Netvrdím, že procesy změn jsou plně ukončeny, ale troufám si konstatovat, že ty nejpřevratnější již proběhly.

Jak už napovídá název mé přednášky, situace alternativních zdrojů v ČR nebyla růžová. Dlouhou dobu neexistovala oficiální energetická politika a byly to zejména nejisté politické, legislativní, cenové a další podmínky, které nepřály dlouhodobým podnikatelským záměrům. Změna nastala v závěru devadesátých let, kdy alternativní zdroje energie dostaly prostor v oficiální energetické politice české vlády a tím byla deklarována vůle státu podporovat využívání těchto zdrojů. Z roku 1999 také pochází i akční plán pro využívání alternativních zdrojů energie, který zpracovalo konsorcium tuzemských konzultačních firem a z něhož čerpá tato má přednáška většinu údajů.

(slides Current Situation I a II)

Na úvod mi dovoluji několik údajů. Na obrázcích vidíte údaje o podílu alternativních zdrojů energie na celkové výrobě energie v ČR a na druhém pak podíl alternativních zdrojů na celkové produkci elektřiny. Třetí obrázek potom dává představu o podílu jednotlivých druhů alternativních zdrojů energie na jejich přínosu k energetické bilanci ČR..

(Energy Policy ...I)

A nyní zpět k podnikatelskému prostředí. Naplňování vládního cíle podílu alternativních zdrojů na energetické bilanci (který bohužel není zcela přesně definován a pohybuje se od 4-6% do r. 2010 v energetické politice ministerstva průmyslu do 15% v odhadech MŽP) je v současné době zajišťováno zejména podpůrnými dotačními zdroji. Jsou to programy České energetické agentury a Státního fondu životního prostředí, které v souhrnu každoročně vynaloží na podporu alternativních zdrojů energie cca 100 mil Kč (cca 5 mil DM). Nejčastěji jsou podporovány malé projekty využití biomasy, malé vodní elektrárny a tepelná čerpadla.

(Energy Policy ...II)

Nové impulsy do podnikání vnáší od letošního roku platná nová energetická legislativa. Od ledna existuje nový energetický zákon (458/2000), stanovující podmínky pro podnikání v energetických odvětvích a zákon o hospodaření energií 406/2000. Jedním z přínosů této legislativy je i stanovení povinnosti výkupu energie z alternativních zdrojů energie. Bohužel pomalé a zmatečné přípravy prováděcích vyhlášek způsobují, že do dnešního dne nejsou známy podmínky pro tyto dodávky. Existují zde jisté náznaky o výši výkupních cen (3 Kč/kWh z větru (0,15 DM/kWh), 6 Kč/kWh z fotovoltaiky (0,3 DM/kWh) atd.), nicméně oficiálně nikdo tyto ceny zatím nepotvrdil, nikdo ani nestanovil, jak tyto ceny budou pokryty na straně odběratelů.

(Liberalised Market)

Základním problémem však zůstává, že takto nastavené podnikatelské prostředí nedává příležitost pro dlouhodobé podnikatelské záměry. Ceny, stanovované z moci úřední vládním nařízením jsou nejisté tak, jak jsou nejisté politické podmínky v našich zemích. Žádný rozumný investor na základě takto stanovených podmínek nemůže postavit dlouhodobý podnikatelský plán. Z našeho pohledu takto uměle vytvořené prostředí nemůže dlouhodobě fungovat a je nutné najít cestu k vytvoření tržních, dlouhodobě udržitelných podmínek. Tuto příležitost mohou dát pravděpodobně transparentní podmínky otevřeného trhu.

Z výše uvedeného a z dosavadních zkušeností v České republice vyplývá, že doménou využívání alternativních zdrojů energie budou především lokální aktivity a projekty.

(Examples ....)

A nyní ke konkrétním příkladům využívání alternativních zdrojů energie. Trend využívání alternativních zdrojů v devadesátých letech začal stavět na základech dávné minulosti. Před druhou sv. válkou bylo v ČR několik tisíc malých vodních elektrárnách, které byly později v převážné většině zrušeny a po společenských změnách započali jejich rekonstrukce a využívání energie vody je stále populární. V závěsu za vodní energií přišli první pokusy využití energie větru, v začátku 90 let bylo postaveno cca 10 větrných elektráren, bohužel díky souhře okolností, tzn. špatně připraveným podnikatelským záměrům a nepříznivým přírodním podmínkám většina těchto projektů skončila špatně a ani v současné době nejsou podmínky pro větrnou energii příznivé. Zdá se to zvláštní, ale i když jsme sousedi Německa a Rakouska, kde větrná energetika prožívá boom, přírodní podmínky České republiky jsou v mnohém odlišné. Mnohem méně u nás fouká, navíc na problémových místech (vysoké hory, přírodní rezervace)

Mnohem optimističtější vyhlídky mají tři alternativní zdroje, využitelné v lokálních podmínkách. Jsou to energetické zdroje, využívající biomasu ve všech jejích podobách, tepelná čerpadla pro vytápění rodinných domů a v neposlední řadě využívání solárních systémů, zejména termálních.

Biomasa by si vyžádala samostatnou přednášku. Rád bych jenom stručně připomněl, že dnes v České republice existuje několik desítek větších projektů využívání biomasy (dřevního odpadu, slámy nebo cíleně pěstované biomasy) od 15 MW CZT systémů pro vytápění obcí přes průmyslové aplikace po lokální kotle pro rodinné domy. významné místo má v ČR výroba bionafty ze zemědělské produkce, dnes téměř u každé benzínky najdete stojan s bionaftou a zemědělci mají speciální výhody při využívání bionafty. Roční produkce českých výrobců bionafty představuje cca 100 tun.

(Potentials..)

V závěru bych Vám ukázal budoucnost, reprezentovanou odhady využitelného potenciálu v České republice v následujících deseti letech. . Zde je opět vidět dominantní úloha využívání biomasy, následované vodní energií..

(Principles..)

Pro dosažení potenciálu je třeba samozřejmě překonat některé existující bariéry a dodržet určité principy, ať už na vládní nebo lokální úrovni. Jsou to zejména lokální aktivity, dobré podnikatelské plány na základě transparentních předpokladů a orientace na perspektivní alternativní zdroje.

Vážené dámy a pánové, pokusil jsem se ve své přednášce představit současnost a budoucnost využívání alternativních zdrojů energie v ČR. I když situace není jednoduchá, věřme v lepší budoucnost. Umožní nám být v našich energetických obavách optimističtější.

Děkuji Vám za pozornost.